

MI MLADI MLADI

BORCI^{ni.} BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJASKA 18 DIN, NEDIJASKA 36 DIN, PODPORN A VEČ KOT 36 DIN. — POSAMEZNA ŠTEV. 75 PAR. UREDNISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POLJANSKA C. 4. (ALOJZIJEVIŠČE). — ČEK. RAČ. ŠT. 16.078.

LETO V.

LJUBLJANA, PETEK 7. MARCA 1941.

ŠTEV. 26

Besede Pija XII.

Povezanost z Bogom je glavni temelj Katoliške akcije, če hoče postati pomočnica cerkvene hierarhije. To se pravi, njeni člani morajo imeti pri apostolatu globoko versko, duhovno in kulturno vzgojo. Je pač resnica, da je apostolski duh velika stvar in vredna visoke hvale pri vsakem kristjanu že v tem, da včlanjen v mistično Telo Kristusovo, živi po svoji veri. Toda pripadnost h Katoliški akciji vključuje izbiranje, zahteva prostovoljni zagon in veliko dušno predanost, ki se ne plaši darovati in žrtvovati samega sebe, nalaga in določa natančno pripravo in vzgojo, že pridobljeno ali pa, ki se mora pridobiti, prikladno naravi organizacije.

* * *

Molite, molite, molite; molitev je ključ do božjih zakladov; je orožje borbe in zmage v vsaki bitki za dobro in proti zlu.

* * *

In če bodo v katoliške vzgojne zavode in prav tako v cerkvene organizacije, ki imajo tudi cilje in organizirane oblike apostolata, prodirale notranje organizacije Katoliške akcije, se bo to zgodilo obzirno in previdno, ne da bi se kaj motil ustroj in življenje zavoda ali organizacije, marveč tako, da se da novi zagon duhu in oblikam apostolata s tem, da jih vključi v veliko osrednjo organizacijo.

Na ta način pripravljeni, vzgojeni in zedinjeni se bodo člani Katoliške akcije vrgli kot apostoli na razna družabna področja povsod, kjer je dobiti kaj duš za Kristusa, kjer koli je kakšno zavetišče ali zbirališče individualnega ali kolektivnega življenja, nad katerim mora naš Gospod Kristus kraljevati.

* * *

Mladina je upanje družine in domovine. Jezus sam je nad vse ljubil otroke, ljubil je krepostnega mladeniča. In v brigadah mladine, željne bodočnosti in drzne, ki se ne straši ovir, ima Kristusova nevesta svoje levite, navdušene in požrtvovalne duše, ki bodo čuvale sveto skrinjo in bodo nesle blagovest med ljudstvo in med narode do konca zemlje.

* * *

Pojdite med svet! Zaupajte v Kristusa, ki je svet premagal! Vaše orožje naj bo apostolat molitve, zgloda, peresa in besede; naj bo ponižnost in krotkost, modrost in obzirnost; modra ljubezen, ki se približa tistemu, ki se moti, a se ne bliža zmoti, kajti človeška duša ničesar bolj goreče ne želi, kakor resnico.

Iz nagovora sv. očeta italijanski KA.

K TOMAŽU!

Tomaž Akvinski! Veliko se danes o njem govori. Papeži zadnjih petdesetih let po vrsti zahtevajo od katoliškega sveta, naj se nasloni na Tomaža. Na katoliških bogoslovnih fakultetah se njegova filozofija obvezno predava. Svet more najti v Tomažu na premnoga vprašanja varen in jasen odgovor. Po pravici žanje veliki mislec tudi od vernikov vedno večje priznanje in spoštovanje.

TOMAŽ IN NJEGOVA DOBA

Tri važne naloge je imel Tomaž izvršiti. V znanosti sta tedaj tekmovala krščanski in arabski svet. Arabsko modroslovje se je močno razmahnilo. Zrastlo je na grški Aristotelovi filozofiji, ki pa so jo arabski modrijani popačili in prišli do mnogih zmotnih zaključkov. Taka filozofija je prišla z osvajajočimi Arabci v zapadno Evropo in v dotik s krščanstvom. Krščanskim filozofom se je zazdelo, da je krščansko modroslovje manjvredno, za krščanstvo je nastopila resna nevarnost. Več duševnih velikov je tedaj reševalo krščanstvo. Največji, Tomaž Akvinski, pa mu je izvojeval zmago in ga za vedno postavil nad arabsko modrost. Storil je to s svojim mogočnim filozofskim naukom, ki ga je prav tako kot Arabci naslonil na Aristotela.

Vzel je Arabcem vse njih orožje, Aristotela, krščanski filozofiji pa dal novega zagona in mladostne prožnosti. Postavil jo je na trdno, realno podlago in tako krščanstvo in Cerkev zavaroval za mnogo stoletij.

TOMAŽ IN CERKEV

Cerkev je naprej videla viharje zmot in napadov, ki bodo merile na stavbo njenega nauka in ji trgale otroke iz naročja. Našla je svojo trdnjavo v luči Tomaževega razuma in vere. Njegova dela so last celotne Cerkve, njegov nauk je vedno širila in priporočala. Na vseh cerkvenih zborih po sv. Tomažu so poleg sv. pisma stala tudi dela sv. Tomaža. Poslednjič je bistvene točke njegovega nauka celo uzakonila kot obvezen uradni nauk katoliških filozofskih in teoloških šol.

Pa tudi z besedo je dala prvenstveno mesto njegovemu nauku. »Sam Tomaž je bolj razsvetlil Cerkev ko vsi drugi učeni,« je

že ob kanonizaciji l. 1323. dejal tedanji papež. L. 1567. so mu slovesno vzdeli naslov: doctor Ecclesiae. Leon XIII. ga je nazval »brantelja in čast sv. Cerkve«. In značilno je dejal o njem neki protestant: »Vzemi ji Tomaža in uničil bom Cerkev.«

VODNIK IZ TEME

Tomaž je vzor učenjaka. Kakor egiptovski Jožef je napolnil žitnice s svojimi deli in obvaroval krščansko ljudstvo duhovne lakote. Kakor Mojzes vodi kristjane iz sužnosti nevednosti in zmot v kraljestvo luči in resnice. Predvsem ga je odlikovala neizprosna resnicoljubnost. Resnica je bil cilj, ki mu je služil, njemu je podvrgel vse človeške ozire. Odkrival je resnico za resnico in se tako bližal prvi Resnici, Bogu. Na poti k resnici je bil železno vztrajen in delaven. To nam je najlepše dokazal s svojimi obširnimi deli.

Najlepši kras Tomaževe osebnosti pa je njegovo skladje učenosti in svetosti. Kot noben drug učenjak nam je to dokazal s svojim življenjem Tomaž — svetnik. »Človeškim vedam je prodril do dna in v božji modrosti se je povzpел do vrhunca,« pravi njegov življenjepisec de Tocco. Sam je s polnim prepričanjem dejal, da je več spoznanja dobil v molitvi kot v študiju.

Mož, ki je s svojim silnim duhom prodril v globine človeške modrosti, je v življenju ves poln kreposti, skromen, ponižen in skrit, čist in ljubitelj sv. Evharistije. Najbolj pa v očeh vere povzdiguje njegovo osebnost ljubezen in vdanost do sv. Cerkve. Poln hrepenenja po resnici in vdanosti Cerkvi še v zadnjih zdihljajih šepeta: »Če sem napisal kaj napačnega, prepuščaj rimski Cerkvi, da popravi.« V zahvalo mu je Cerkev izjavila s Križanim: »Dobro si pisal o meni,« in ga obdala s svetniškim sijajem.

UČENIK NAŠEGA ČASA

Tomaževa filozofija ne odgovarja le njegovemu času. Ta filozofija po besedah Leona XIII. odgovarja potrebam vseh časov, tudi današnjega. Žal, da včasih med slabo poučenimi katoličani ne uživa zaupanja, nima zasluženega mesta. Vrsta zadnjih papežev opominja katoliški svet,

naj se povrne k Tomažu. Leon XIII. je klical kulturi, umetnosti in znanosti, naj zajemajo iz Tomaža kot iz skupnega vrelca v dobrobit družbe in napredka. Pij XI. je rotill katoličane, naj se vrnejo k Tomažu, očetu in rešitelju evropske kulture. Danes nismo v borbi s posameznimi zmotami in herezijami. Danes so se zamajali temelji: razum sam hočejo zrušiti, v resnico ni vere, postaviti hočejo nepreohodno mejo med resnico in človekovo življenje. Proti temu moramo postaviti celoten filozofski nauk. Toda to mora biti le nauk, ki je krepko zasidran v nauke Cerkve in v soglasju z evangelijem! Tej zahtevi popolnoma ustreza Tomaževa filozofija. Zato nazaj k Tomažu!

IN MI?

»Ite ad Thomam!« nam kliče Pij XI. K Tomažu, k njegovemu jasnemu nauku in svetniškemu zgledu. V njegovem nauku iščimo smernice svojega življenja, rešitve današnjih problemov. Zaupajmo njegovemu nauku in ga študirajmo!

VZOR RESNICOLJUBNOSTI

Prepotrebna nam je danes njegova resnicoljubnost. S svojimi deli ni hotel proslavljati sebe, iskal je le resnico. Priznal je resnico, kjer jo je našel, tudi nasprotniku. Ta resnicoljubnost ga je varovala brezplodnega kritiziranja, ki išče svoje zmage, ne pa zmage resnice.

VZOR ČISTOSTI

Deviški mož nas kliče v neizprosen boj s strastmi. Zmagovalec nad svojim telesom je visoko povzdignil svojega duha.

CERKVI VDAN

Slavljeni učenjak nas vabi k skriti ponižnosti in vdanosti Cerkvi. Tu je Tomaž velik, tu nam je dal najlepši zgled. Priporočajmo se sv. Tomažu — patronu katoliških šol. Neumorni iskalec resnice nač veliko premore pri večni Resnici.

On nam bodi kašipot v duhovni zmedi 20. stoletja, na njegovem temelju gradimo in obnavljajmo svet! On bo ponižani človeški osebnosti vrnil njeno dostojanstvo. On bo Bogu odtujenega človeka vodil nazaj k Bogu, h krščanstvu v kraljestvo resnice, ljubezni in miru.

† Joža Nachtigall

Glej, šel sem pot vsega zemeljskega...

Joz 23—14.

24. februarja je izdihnil svojo plemenito dušo osmošolec kranjske gimnazije Joža Nachtigall.

Poznali smo ga s študijskih tečajev o počitnicah, z duhovnih vaj, kamor je prihajal z navdušenjem pravega katoliškega borca. Bolehal je na hudi srčni hibi. Ves bolan je tudi letos o počitnicah prišel na duhovne vaje, pa ga je bolezen sredi molitve in premišljevanj tako hudo zgrabila, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Trpel je vdano kot resničen kristjan.

Joža je bil skromen in vesel fant. Ko bi ga slišali, kako se je razživel v družbi! Večkrat smo dejali, da se nihče ne zna tako prisrčno zasmejati kot on.

Zdaj nas je zapustil. Tiho in neopazno, kot da ne bi hotel vzbujati pozornosti: še v smrti ponižen. Komaj da smo zvedeli, da nam je umrl; zadnji trenutek smo se zbrali tisto sončno pepelnico sredo ter odhiteli v Mengeš, da vržemo lopatico zemlje na drago krsto in pomolimo za pregrenko slovo.

Sto let kalifornijske Cerkve

Ob priliki stoletnice ustanovitve katoliške Cerkve v Kaliforniji je postal papež Pij XII. kalifornijskim škofom poslanico, v kateri se zahvaljuje Bogu za vse dosedaj izkazane dobrote, ki jih je prejela ta pokrajina tekom sto let. V poslanici se ozira sv. oče tudi na preteklost katoliške Cerkve v tej deželi. Z veseljem ugotavlja, da je število vernikov poskočilo od 5000 na 1 milijon 200.000, število duhovnikov pa je od male četice frančiškanov naraslo na 1600.

Stoletnico so slovesno proslavili v nadškofijah v Los Angelesu in San Franciscu. Nadškof v Los Angelesu je pri sv. maši rabil dragocen kelih, ki ga je papež za to priliko poslal. — Obenem pa je kongregacija obredov priznala junaške kreposti Katarini Tekakwitha, ki je bila po rodu Indijanka iz rodu Irokezov.

Čas je zlato

V vsakem življenju, ki je bilo kronano z uspehom, so bile kritične ure, v katerih bi se moglo vse izgubiti, če bi duh okleval ali če bi se srčnost izneverila. Napoleon je poglajal veliko važnost na to, da se vsako delo opravi o pravem času. Zlasti v bitki je važno, da je o pravem času vojska na mestu, sicer pride do nepričakovanih nesreč. Napoleon sam je pravil, da je potolkel Avstrije zato, ker niso znali ceniti čas petih minut. Pravijo tudi, da je med ostalimi malenkostmi, ki so v celoti bile vzrok francoskega poraza pri Watterloouju, igrala vlogo tudi zamuda Gronchija. Blücher je prišel pravočasno, a Gronchy se je zakasnil. To je bilo dovolj, da je bil Napoleon premagan.

NE ODLASAJ NA JUTRI!

»Afriška družba« v Londonu je vprašala slovitega Ledgarda, ki ga je hotela poslati v Afriko, kdaj bi se mogel odpraviti na pot. »Jutri zjutraj«, se je glasil odgovor. A ko so isto vprašanje stavili Johnu Ewisu, je odvrnil: »Tako!«

Ko so Colina Campbella imenovali za poveljnika indijske vojske in ga vprašali, kdaj bi mogel oditi v Indijo, je odgovoril: »Jutri.«

»Vsak izgubljen trenutek,« je dejal Napoleon, »je prilika za nesrečo.«

Sila, ki jo potrebujemo za to, da nekaj odložimo na jutri, bi bila čestokrat dovolj, da z njo izvršimo vse dele. Pa tudi delo samo, ki ga odlagamo, postaja mnogo težje in neprijetnejše, kakor če bi ga takoj izvršili.

Kar bi o pravem času naredili z veseljem in navdušenjem, to nam postane po odlašanju zoprn in odvratno. Večina poslov, ki jih odlašamo, ostane nelizvedenih.

»Jutri!« — »Bom že!« — »Tako!«, ki jim ne sledi takojšnja iz-

vedba dejanja, so hudičeva gesla. To so najmlajša zatočišča lenobe in nesposobnosti. Zgodovina dokazuje z večjim primeri resničnost te trditve.

Kdor pa se takoj loti dela, čeprav kdaj kaj napak stori, bo presegel onega, ki je od narave obdarjen z večjimi sposobnostmi, a vedno odlašal in okleval.

RANA URA, ZLATA URA

Večina znamenitih ljudi je vstajala zgodaj zjutraj. Peter Veliki je vstajal pred zoro. »Želim,« tako je navadno govoril, »svoje življenje čim bolj podaljšati in ga zato krajšam pri spanju.«

Kolumb je razmišljal o svojih morskih potovanjih zgodaj zjutraj tako kot Napoleon o svojih bitkah rano ob zori. Kopernik je bil znan zaradi svojega zgodnjega vstajanja.

TOČNOST.

Walter Scott je bil človek neverjetne točnosti in samo na ta način je mogel zmagovati svoje ogromno delo. Na vsa pisma, ki jih je prejel, je že isti dan odgovoril. Nekemu mladeniču, ki ga je ob nastopu službe vprašal za svet, je pisal: »Boj se kamna spotike, ki se bo pojavil na tvoji poti v tistem trenutku, ko ne boš popolnoma zaposlen. Loti se takoj dela, ki te čaka in stori, kar storiš imaš. Odpočij se vedno po izvršenem delu, nikdar pred njim!«

Tajniku, ki se je prišel opravičevati, da je zamudil, ker mu ura zastaja, je Washington odvrnil: »Ali boste vi zamenjali uro, ali pa bom jaz zamenjal tajnika.«

Maršal Blücher je bil eden najtočnejših ljudi. Moltkejeva točnost je bila ravno tako znana. Njuni armadi sta sledili zgledu poveljnikov in to je bil eden izmed vzrokov njihove nezmagljivosti.

Ali se tega zavedaš?

Kakor prideš skozi vrata v hišo božjo, tako vstopiš potom sv. krsta v katoliško Cerkev. Blagoslovljena voda v kropilniku, ki je ob vhodu cerkve, naj bi te ob vsakem križu, ki si ga z njo napraviš na čelu, spominjala na ta veliki dan. Blagoslovljena voda naj te spomni na krst, na tisti dan, ko si bil rojen za nebesa in si odmrli peku. Sv. krst te je napravil za otroka nebeškega očeta;

postal si Jezusu brat in sv. Duhu prijetno bivališče. Sv. krst ti je dal pravico do večnega življenja, do prejemanja sv. Evharistije, do svete spovedi in do vseh drugih zakramentov sv. Cerkve.

Zares, kadar se križaš z blagoslovljeno vodo, spomni se na vse to in blagoslovljena voda ti ne bo več prazno znamenje, ampak simbol, ki hrani v sebi veliko skrivnost.

Ako hočemo ubežati zmotam, ki so vzrok in počelo vseh nezgod naše dobe, je treba, da bolj kot kdaj ostanemo zvesti učenci sv. Tomaža.

(Pij X., Pascendi.)

Zakaj komunisti morijo misijonarje?

Ko so vojaki rdeče armade na Kitajskem ujeli misijonarja p. Dositeja Lopeza S. J., so dali njegovemu katehizmu pismo, ki naj bi ga izročil svojim predstojnikom. V njem pišejo:

»Naša republika priznava, podpira in spoštuje delo vsakega kmeta, obrtnika ali delavca, pa naj si bo član katerekoli vere. Toda odnos med vero in našo državo je treba točno določiti. Najprej je jasno, da ne more pri nas nobena vera pričakovati od države podpore ali varstva. Narod ima pravico, boriti se proti veri, kadar se mu zljubi. Imperialistične vere morejo obstati pri nas le, če se podvržejo državnim zakonom. Na podlagi tega smo bili mi prisiljeni, ujeti p. Dositeja. Za osvoboditev zahtevamo pet radio-sprejemnikov, dva radio oddajnika in 2000 galvanskih členov.

Prepričani smo, da se bo katoliška Cerkev tudi v bodoče borila proti komunizmu z isto vnetostjo kakor doslej. Zato je prav, da vsi škodo, ki ste nam jo že storili, vsaj nekoliko popravite s tem, da nam pošljete gori omenjene stvari, ki jih nujno rabimo za svojo armado. **Boďte prepričani: tisti trenutek, ko boste nehali oznanjati svoje nauke, Vas bomo tudi mi nehali preganjati.**«

Ta odlomek iz pisma so kitajski misijonarji poslali sv. očetu, Propagandi in Rim in apostolskemu poslanstvu v Pekingu v dokaz, da je oznanjevanje prave vere glavni vzrok preganjanja na Kitajskem, in da zato smemo umorjene misijonarje smatrati za prave mučence.

RAZŠIRJENOST ŽESIZMA NA FRANCOSKIH SOLAH

Komaj dobrih 11 let je, kar je začela delovati J. E. C. (žesisti, francoska dijaška KA). Ob napovedi vojske v septembru 1929 je štela žesistovska organizacija več kot 1000 odsekov, razdeljenih na 75 okrožij, med temi jih je bilo 5 v kolonijah (Alžir, Maroko, Tunis, Sirija, Indokina).

Lahko rečemo, da je do junija 1940. prodrli žesizem na vse fakultete v Franciji, v 95% vseh srednjih šol, 50% zavodov, 75% verskih šol, 65% višjih osnovnih šol, na 95% pripravljanih šol za vseučilišča;

Njihovo glasilo se imenuje študentovski dnevnik (Agenda scolaire). Toda pod tem naslovom ga izdajajo samo med letom. V počitnicah izhaja »Popotni dnevnik« (Carte de route). Izhajata v 25.000 izvodih. Upoštevana je samo nezasedena Francija.

PRAVI ČLOVEK NA PRAVO MESTO

VAŽNOST POKLICNE IZBIRE

»Najvažnejše v življenju je poklicna izbira, pri njej pa žal večkrat odloča golo naključje«, je sodil mislec Pascal.

»Človek, preudari najprej, kakšna je ta stvar, potem preišče svoje prirojenosti, če se skladajo z njo. Vsakdo je namreč za nekaj drugega usposobljen!« Tako opozarja stari modrec Epiktet.

Mark Avrelij pa pravi: »Nobeno delo za človeka ni nenaravno, dokler človek dela, kar je zanj primerno.«

40.000 RAZNIH POKLICEV

Izreden razvoj prirodne, tehnične, prometa in trgovine je povzročil, da je danes na svetu nad 40.000 različnih poklicev. In da si ohranijo življenje, so najširše ljudske množice prisiljene, da opravljajo kakršno koli poklicno delo. V vsakem poklicu pa more uspevati le tisti, kdor more tekmovali z vrstniki na istem delovnem področju.

Po današnjih delovnih načinih preživi človek povprečno polovico svojega življenja v poklicnem delu. Izbira poklica postane tako izbira življenja. Zgrešen poklic pomeni večinoma zgrešeno in zapravljeno življenje!

POKLICNE SVETOVALNICE

Američan Frank Person je videl, kako brezglavo si mladina izbira svoj poklic. Da bi v tej prevažni izbihi mladini svetoval, je l. 1908. ustanovil v Bostonu prvo svetovalnico za poklice. Danes na svetu skoraj ni velikega mesta, ki ne bi imelo podobne ustanove. V Jugoslaviji imamo dve: v Zagrebu (ustan. l. 1931.) in v Ljubljani, ki je bila ustan. 15. februarja 1938. Imenuje se »Banovinska poklicna svetovalnica in posredovalnica«. Poslovne prostore ima v poslopju šolske poliklinike na Aškerčevi cesti 12. Vse svetovanje in posredovanje izvršuje brezplačno.

Ob triletnici svojega delovanja je izdala poročilo, ki prinaša tudi za dijaka zanimive ugotovitve in nasvete.

RAJŠI PISAR KO PODJETEN OBRITNIK

Pri poklicni izbihi naše 14, 15, 16 in 17 letne mladine se opaža,

da mladina v velikem delu nima poguma, lotiti se težjega, a donosnejšega in tudi lepšega poklica. Večina sili v poklice, ki zahtevajo čim manj odgovornosti. V njih se da za nekaj stotakov mesečno pod nadzorstvom in vodstvom drugih opravljati neko več ali manj mehanično delo. To je eden poglavitnih razlogov, da mladina ne mara obrtniških poklicev, pač pa trumoma sili v trgovske šole in tečaje. Absolvent trgovskega tečaja rajši čaka nekaj let na službo in potem izvršuje za mesečnih 400 do 800 din posle nižjega uradnika, kakor da bi se po končani meščanski šoli ali nižji gimnaziji lotil obrtniškega poklica. V njem bi kot dober pomočnik lahko zaslužil skoraj toliko na teden kot v pisarni na mesec...

KATERI POKLICI SO ZDAJ V MODI

Študij gimnazije, študij trgovskih tečajev, študij prava, medicine in deloma tehnike, izmed obrti pa kovinski poklici (ključavničarji, mehaniki i. t. d.) so postali modni poklici današnje mladine. Gospodarski dvig kovinskih poklicev je pri mladini in starših močno oslabil ugled drugih obrti. Ključavničar, mehanik, elektrotehnik, radiotehnik, monter — to je ideal naše štirinajstletne mladine.

Pri nas še vedno vlada prepričanje, da imajo le tako imenovani »učeni poklici« gmotno več ugodnosti, čeprav mnogo znakov pričuje, da to ni res.

Je pa ta izbira nezdrav pojav. Veliko ali celo preveliko število delavcev v enem poklicu bo povzročilo tam brezposelnost, na drugih področjih pa pomanjkanje sposobnih sil.

PREVAŽNO VPRAŠANJE

»Za obstanek majhnega naroda je važno, da se noben njegov član ne izgubi,« je po pravici dejal g. ban dr. M. Natlačen.

Čas je, da Slovenci pričnemo varčevati s skromnimi silami, ki smo jih doslej zapravljali na vseh področjih, kakor da bi bili najbogatejši narod. Najosnovnejša zahteva načela gospodarstva z narodnimi silami je, da naj pride le pravi človek na pravo mesto.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).